

УДК 330.46

DOI: <https://doi.org/10.32782/2415-3583/29.12>**Когут І.В.**

старший викладач кафедри управління проектами
Національний університет «Львівська політехніка»
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9263-2181>

Гайдар О.І.

магістр
Національний університет «Львівська політехніка»

ОБГРУНТУВАННЯ АКТУАЛЬНОСТІ ПРОЄКТІВ БАНКІВСЬКИХ ПРОДУКТІВ ДЛЯ ДІТЕЙ

Ця наукова стаття присвячена актуальності проєктів діджиталізації банківської сфери для дітей. У статті проаналізовано відомі банківські продукти в Європі та США, а також розглянуто вплив таких продуктів на фінансову грамотність цільової аудиторії. Актуальність дослідження не лише у навчанні дітей, а і у формуванні їх раціональної поведінки, як споживачів фінансових послуг у майбутньому. Дослідження показали, що недостатня фінансова грамотність населення може негативно впливати на економічний розвиток країни та стабільність банківської системи. Формування фінансової грамотності дітей є важливим завданням, яке може підвищити їхнє фінансове благополуччя та стабільність самої банківської системи. Останні дослідження вказують на те, що програми фінансової освіти для молодших школярів можуть сприяти формуванню позитивного ставлення до фінансових послуг, зменшити ризики фінансових шахрайств і зловживань. Реалізація проєктів із фінансової грамотності дітей є важливою передумовою підвищення довіри споживачів до банківської системи, а отже і зростання її стабільності та конкурентоспроможності. Тому банкам варто активно підтримувати та реалізовувати подібні соціально-освітні ініціативи. У статті проведено дослідження щодо ролі фінансової освіти у формуванні раціональної поведінки споживачів фінансових послуг, визначено переваги впровадження проєктів фінансової грамотності дітей для банківської сфери, запропоновано рекомендації щодо реалізації проєктів фінансової освіти дітей та досліджено потреби основних стейкхолдерів проєкту. Дослідження показує, що фінансова освіта дітей є вкрай важливим напрямом розвитку фінансової грамотності населення, а реалізація проєктів фінансової грамотності дітей є важливим кроком до підвищення довіри споживачів до банківської системи та зростання її стабільності та конкурентоспроможності.

Ключові слова: фінансова грамотність, проєктний менеджмент, банківська сфера, діти, фінансова освіта.

Постановка проблеми. В сучасному світі розвиток фінансової грамотності населення є важливим не лише в банківській сфері, а і у розвитку майбутнього благополуччя суспільства. Саме тому важливо розвивати навички грамотно розпоряджатись власними коштами з дитинства. Адже проблема фінансової неграмотності населення негативно впливає на стабільність банківської системи, вміння населення управляти своїм благополуччям і є частиною економічного розвитку майбутнього країни.

На відміну від багатьох країн світу, в Україні недостатньо уваги приділяється питанням фінансової освіти дітей та молоді. Зокрема, відсутність фінансових знань у призводить до того, що вони в майбутньому можуть стати жертвами шахрайства чи приймати хибні фінансові рішення. Важливим завданням в цій сфері є формування фінансової грамотності дітей через впровадження проєктів, що дозволять у майбутньому покращити їх фінансове благополуччя, зробити стосунки з банками більш усвідомленими, стати майбутніми клієнтами банків та таким чином забезпечити стабільність розвитку банківської системи України.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблемі фінансової грамотності населення присвячено наукові праці вітчизняних та зарубіжних учених, зокрема: О.В. Амоші [1], О.Д. Василика [2], О.М. Гетьмана [3], О.М. Козменка [4], А.М. Поддєрьогіна [5], В.М. Федосова [6] та ін. Проте фінансова грамотність

дітей досліджена недостатньо, а проєкти з розвитку фінансової освіти дітей для банківської сфери ще не були предметом окремого дослідження. Тому метою статті є виявлення переваг впровадження проєктів фінансової грамотності дітей для банківської сфери.

Формулювання цілей статті. Метою статті є обґрунтування актуальності проєктів навчання фінансової грамотності дітей для банківської сфери.

Для досягнення мети поставлено такі завдання: проаналізувати останні дослідження щодо ролі фінансової освіти у формуванні раціональної поведінки споживачів фінансових послуг. Визначити переваги впровадження проєктів фінансової грамотності дітей для банківської сфери. Запропонувати рекомендації щодо реалізації проєктів фінансової освіти дітей для банків. Дослідження основних стейкхолдерів проєкту та їх вимог, щодо формування вимог до продуктів проєктів розвитку фінансової грамотності у дітей.

Виклад основного матеріалу дослідження. Новітні тенденції, що вже з'явилися, не викликають сумніву у тому, що вже скоро банкінг зміниться кардинально. Завдяки розвитку технологій, багато фінансових стартапів створили колосальну конкуренцію для банків на ринках роздрібних платежів та кредитування. Банкам потрібно вже сьогодні працювати з формуванням лояльності у споживачів щодо залучення до користування банківськими продуктами дітей із залученням батьків, як осіб що приймають рішення. Враховуючи те, що діджиталізація стає невід'ємною частиною життя

людей, то реалізовувати продукти банківської сфери у вигляді мобільних додатків з елементами навчання.

Проведене дослідження середовища фінансових послуг в світі компанією RoosterMoney's показало, 73% батьків в Європі та США регулярно видають дітям гроші на кишенькові витрати. Загальна сума цих коштів на рік становить 41 мільярд доларів. З дослідження 26% підлітків отримують ці гроші на банківський рахунок, а не готівкою. 15% повністю розпоряджаються своїми фінансами, а ще 15% розпоряджаються частково чи за порадою батьків. 23% дітей використовували кредитну картку батьків або опікунів для оплати онлайн покупок [7]

У 2020 році за кордоном став поворотним у розвитку банківських продуктів для підлітків. Лідери на світовій арені банківських продуктів є Current, Greenlight, Step та Cooper. Проведено порівняльний аналіз найвідоміших банківських продуктів для дітей у табл. 1.

Для дослідження актуальності впровадження продуктів проектів фінансової грамотності для дітей передусім необхідно проаналізувати потреби основних стейкхолдерів проекту. Авторами виділено основні групи стейкхолдерів табл. 2.

Проведення аналізу зацікавлених сторін – це чудовий спосіб надати високоякісний продукт. Він допомагає зрозуміти різні зацікавлені сторони таких продуктів, та їх вплив на банківські проекти пов'язані з дітьми. Такий підхід дозволить виявити та усунути численні бар'єри між баками та користувачами. Це також усуває перешкоди у випуску успішних проектів, отримуючи інформацію про прихильників проекту, противників та їх рівень важливості в проекті.

Враховуючи специфіку об'єкта дослідження, вдалими рішенням є аналіз проведених досліджень з електронного банкінгу. Метою аналізу цих досліджень є підтвердження чи спростування потреби українців у внутрішньобанківській системі локального управління рахунками.

Банки України все більше освоюють сучасні технології, намагаючись віднайти більш тісний зв'язок

зі своїми клієнтами, однак, як виявилось, переважна більшість українських банків все ще не користуються додатками для полегшення цього невід'ємного процесу.

Авторами було проведено анкетування головних стейкхолдерів проекту. Такий підхід дозволив вивчити переваги споживачів щодо користування такими банківськими продуктами.

В опитування взяли участь 62 особи, які мають дітей віком від 6 до 14 років. З них 48,4% віком від 40 років і більше, 38,7% віком 30–40 років та найменша група це батьки віком 25–30.

Результати опитування показали, що серед опитаних батьків 88,7% вважають, що слід розвивати фінансову грамотність своїм дітям, 11,3% ще не задумувались над цим питанням та ніхто з опитуваних не стверджує, що це зарано, рис. 1.

Серед опитаних 91% батьків навчають фінансової грамотності дітей самостійно показуючи приклад на власному досвіді, за допомогою книг чи відео, решта 8% відвідують школу для покращення фінансової грамотності, або поки нічого не роблять.

93,3% батьків хотіли б бачити окремий банківський додаток з управління власними фінансами та навчання для своїх дітей у ньому.

Планують створити банківську карту чи вже зробили це 74,2% всіх опитаних, а 25,8% вагаються чи ще не планували.

Проведене дослідження доводить, що тема створення банківських продуктів для дітей є актуальною та потребує активного залучення всіх зацікавлених сторін (ІТ-компанії, банки, науковців та користувачів) до активної співпраці.

Висновки. В статті представлені результати дослідження щодо актуальності для українських користувачів банківських продуктів для дітей та розвитку у них фінансової грамотності. Розглянуто переваги та недоліки впровадження таких проектів, рекомендації щодо їх реалізації та вплив фінансової грамотності на формування раціональної поведінки споживачів фінансо-

Таблиця 1 – Аналіз переваг та недоліків банківських продуктів для дітей

Банк	Переваги	Недоліки
Current	Простий і зручний інтерфейс	Обмеження на кількість карток
Greenlight	Контроль витрат дітей	Обмежена кількість місць для зберігання грошей
Step	Низькі комісії	Обмежена кількість місць для зберігання грошей
Cooper	Можливість відкриття рахунку без батьківського дозволу	Високі комісії на додаткові функції

Джерело: складено авторами на основі джерел [8–10]

Таблиця 2 – Стейкхолдери проектів щодо залучення дітей до користування банківськими продуктами

Групи стейкхолдерів	Вимоги стейкхолдерів
1. Батьки	Зацікавити, допомогти своїй дитині розібратись в базових поняттях у банківській системі та підготувати їх до самостійно життя.
2. Діти	Гарний дизайн, зручність додатку, зберігання кишенькових коштів.
3. App Store	Пройти перевірку в App Store Connect, програма має бути створена з Xcode 13 та iOS 15 або новішої версії.
4. Команда	Постійний розвиток, хороший колектив та хороша заробітна плата.
5. Банки (Uniserval bank)	Забезпечити безпеку та належне обслуговування клієнтів в отриманні будь-якої послуги.
6. Платіжні системи (Visa, Mastercard)	Ліцензійний документ щодо користувача.

Джерело: складено авторами

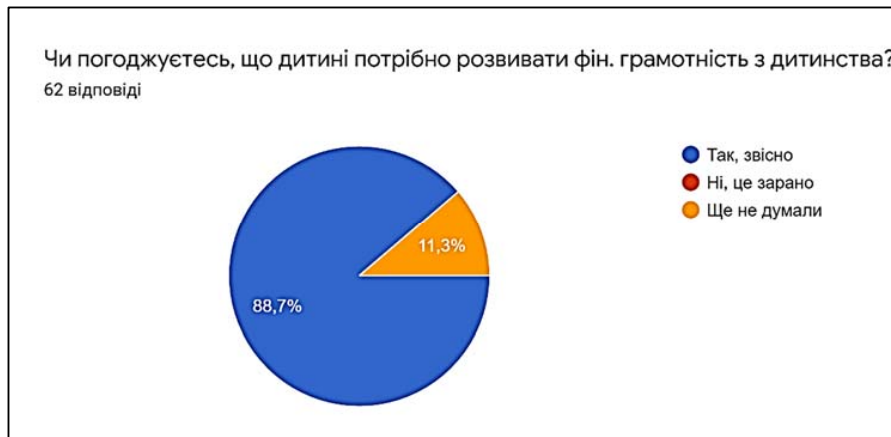

Рисунок 1 – Кількість батьків, щодо розвитку фінансової грамотності у дітей, %

вих послуг. Зокрема, проекти фінансової грамотності допомагають підвищувати рівень фінансової грамотності серед молодого покоління, зменшують ризики шахрайства та підвищують довіру молодого покоління до банків. Проте, автори статті також вказують на недоліки проектів фінансової грамотності для дітей, зокрема, високі витрати на їх реалізацію та неможливість оцінити ефективність проектів у короткостроковій перспективі.

У статті представлено дослідження щодо сучасних тенденцій у банкінгу, що свідчить про необхідність радикальних змін у цій сфері в Україні. Розвиток технологій і конкуренція фінансових стартапів створюють серйозний тиск на традиційні банківські установи, змушуючи їх звертати увагу на нові підходи.

Дослідження ринку банківських продуктів для дітей вказує на потребу в інноваціях і розвитку про-

дуктів, спрямованих на фінансову грамотність молоді. Аналіз лідерів світового ринку показує різноманітність продуктів, а також вказує на обмеження, які вимагають уваги.

Важливим аспектом є ретельний аналіз потреб різних зацікавлених сторін, від батьків до банківських установ та платіжних систем. Відомості про потреби і вимоги цих груп можуть визначити успіх банківських проектів для дітей. Дослідження також підкреслює важливість співпраці між ІТ-компаніями, банками, науковцями та користувачами для створення успішних продуктів.

Узагальнюючи, можна стверджувати, що розвиток банківських продуктів для дітей є необхідністю, і успішна реалізація цих продуктів вимагає комплексного підходу, який враховує потреби різних зацікавлених сторін та впроваджує інноваційні технології.

Список використаних джерел:

1. Амоша О.В. Фінансова грамотність населення: теоретичні та практичні аспекти. *Економіка і регіон*. 2014. № 3. С. 32–39.
2. Василик О.Д., Калашник О.Л. Фінансова грамотність як важлива складова соціальної відповідальності банків. *Економічний часопис-XXI*. 2018. № 1–2. С. 74–78.
3. Гетьман О.М., Гетьман В.О. Фінансова грамотність в системі економічної безпеки держави. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. Економічні науки*. 2017. Т. 2 (85). С. 98–105.
4. Козменко О.М. Фінансова грамотність нації: проблеми та перспективи розвитку. *Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки*. 2013. Вип. 23. С. 120–125.
5. Поддєрьогіна А.М. Фінансова грамотність як один із чинників економічного розвитку країни. *Бізнес Інформ*. 2017. № 11. С. 77–80.
6. Федосов В.М., Кондрашова Л.І. Фінансова грамотність як важлива умова розвитку банківської сфери. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2015. Вип. 6 (1). С. 82–85.
7. Ресурси RoosterMoney Скарбниця цікавих і повчальних статей для всієї родини. 2023. URL: <https://roostermoney.com/resources/> (дата звернення: 19.10.2023).
8. Greenlight Debit Card for Kids Review. 2023. URL: <https://www.investopedia.com/greenlight-debit-card-for-kids-review-7967533> (дата звернення: 19.10.2023).
9. Greenlight vs Copper. 2023. URL: https://www.creditdonkey.com/greenlight_copper.html (дата звернення: 19.10.2023)
10. Copper Banking Review 2023. URL: <https://www.forbes.com/advisor/banking/copper-banking-review/> (дата звернення: 19.10.2023).

References:

1. Amosha, O.V. (2014) Finansova hramotnist naselennia: teoretichni ta praktichni aspekty. *Ekononika i rehion*. № 3. P. 32–39.
2. Vasylyuk, O.D., Kalashnyk, O.L. (2018) Finansova hramotnist yak vazhlyva skladova sotsialnoi vidpovidalnosti bankiv. *Ekononichnyi chasopys-XXI*. № 1–2. P. 74–78.
3. Hetman, O.M., Hetman, V.O. (2017) Finansova hramotnist v systemi ekonomichnoi bezpeky derzhavy. *Visnyk Zhytomyrskoho derzhavnogo universytetu imeni Ivana Franka. Ekonomichni nauky*. T. 2 (85). P. 98–105.
4. Kozmenko, O.M. (2013) Finansova hramotnist natsi: problemy ta perspektyvy rozvytku. *Naukovi pratsi Kirovohradskoho natsionalnogo tekhnichnogo universytetu. Ekonomichni nauky*. Vyp. 23. P. 120–125.

5. Poddierohina, A.M. (2017) Finansova hramotnist yak odyn iz chynnykiv ekonomichnoho rozvytku krainy. *Biznes Inform.* № 11. P. 77–80.
6. Fedosov, V.M., Kondrashova, L.I. (2015) Finansova hramotnist yak vazhlyva umova rozvytku bankivskoi sfery. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. Seriya: Mizhnarodni ekonomichni vidnosyny ta svitove hospodarstvo.* Vyp. 6 (1). P. 82–85.
7. Resursy RoosterMoney Skarbnytsia tsikavykh i povchalnykh statei dlia vsiiei rodyny. 2023. URL: <https://roostermoney.com/resources> (accessed 19 October 2023).
8. Greenlight Debit Card for Kids Review. 2023. URL: <https://www.investopedia.com/greenlight-debit-card-for-kids-review-7967533> (accessed 19 October 2023).
9. Greenlight vs Copper. 2023. URL: https://www.creditdonkey.com/greenlight_copper.html (accessed 19 October 2023).
10. Copper Banking Review 2023 URL: <https://www.forbes.com/advisor/banking/copper-banking-review> (accessed 19 October 2023).

Kohut Iryna, Gaydar Oleg
National University «Lviv Polytechnic»

JUSTIFICATION OF THE RELEVANCE OF PROJECTS OF BANKING PRODUCTS FOR CHILDREN

This research paper examines the importance of implementing projects for the digital transformation of banking products for children and developing their financial literacy from an early age. The work examines issues related to the influence of financial education on the formation of reasonable financial behavior among consumers of financial services, analyzes the latest scientific research and publications on this topic, and also determines the benefits of implementing projects on financial literacy of children for the banking sector. Studies have shown that insufficient financial literacy of the population can negatively affect the economic development of the country and the stability of the banking system. Therefore, the formation of children's financial literacy is an important task that can increase their financial well-being and the stability of the banking system. Recent research shows that financial education programs for elementary school students can help build positive attitudes toward financial services and reduce the risks of financial fraud and abuse. The implementation of children's financial literacy projects is an important prerequisite for increasing consumer confidence in the banking system, and therefore, increasing its stability and competitiveness. Therefore, banks should actively support and implement such social and educational initiatives. To achieve the goal, it is necessary to conduct a study of the role of financial education in the formation of rational behavior of consumers of financial services, determine the advantages of implementing projects on financial literacy of children for the banking sector, and offer recommendations for implementation. children's financial education projects for banks, as well as to investigate the main stakeholders of the project. Therefore, this article shows that the financial education of children is an extremely important direction for the development of the financial literacy of the population, and the implementation of projects to improve the financial literacy of children is an important step on the way to increasing consumer confidence in the banking system and increasing its stability and competitiveness.

Key words: digitalization of banking products, project management, banking, children, financial education.

JEL classification: G24, M11, E50